

Zaaknummer: 562486

Voorontwerp watertakenplan

Datum	16 september 2015
Behandelaar	Wiebe Oosterhof afdeling Openbare Werken 0593 53 93 04
Portefeuillehouder	Wethouder Lohuis
Besluitvormend orgaan	College
Overleg gepleegd met	☒ financieel adviseur AZ Nynke de Vries ☐ personeelsconsulent AZ ☐ medewerker bestuur en juridische zaken AZ ☒ afdeling openbare werken ☒ naam medewerker Tina de Jong ☐ inspraak/adviesorgaan

Vervolgprocedure

- ☐ Presentatie aan de raadscommissie Ruimte en Groen

Toelichting

1. Aanleiding/Voorgeschiedenis

In 2011 hebben zes gemeenten (De Wolden, Hoogeveen, Meppel, Midden-Drenthe, Steenwijkerland en Westerveld) met het waterschap Reest en Wieden besloten om de samenwerking in de waterketen te versterken. Zij volgen hierin de landelijke ontwikkeling en geven binnen het samenwerkingsverband Fluvius vorm en inhoud aan de afspraken die landelijk zijn vastgelegd in het Bestuursakkoord Water (2011).

Fluvius is een netwerk waarbinnen partijen de doelen: kosten besparen, kwaliteit en robuustheid verbeteren en duurzaamheid vergroten realiseren. Het is geen nieuwe organisatie, maar een pragmatisch middel om de doelen sneller te behalen.

Het watertakenplan is het product van de samenwerking binnen Fluvius. Het komt voort uit de behoefte om de samenwerking te structureren én uit de noodzaak om Gemeentelijke Rioleringsplannen en het Integraal Zuiveringsplan te actualiseren. Dit watertakenplan omvat gemeentelijke rioleringsplannen van zes gemeenten en het integraal zuiveringsplan en het programma stedelijk water van het waterschap. Door dit gezamenlijk op te stellen besparen we direct en leren we van elkaar. Gezamenlijk zullen we ons besparingsdoel van € 5,1 miljoen gaan halen vanaf 2021, het watertakenplan biedt zelfs zicht op extra besparingen. De besparing is minder meer. Dit betekent dat de kosten minder zullen stijgen dan verwacht. Dit komt door de noodzakelijke investeringen als gevolg van de klimaatontwikkeling en de vervangingsopgave.

Het watertakenplan is opgebouwd uit een hoofdrapport en zeven specificaties. In het hoofdrapport worden de gezamenlijke visie, het uitvoeringsprogramma en de middelen en organisatie om dit uit te voeren uitgewerkt. Dit is het gezamenlijke deel, dat in zeven besturen wordt vastgesteld. In de zes gemeentelijke specificaties zijn de individuele (verplichte) onderdelen van het gemeentelijk rioleringsplan opgenomen. Hierin houdt elke gemeente haar individuele bevoegdheid. Elke specificatie wordt in het betreffende bestuur vastgesteld. De waterschapsspecificatie vormt een nadere uitwerking van de zuiveringsstrategie in de vorm van een integraal zuiveringsplan en een concrete specificatie van maatregelen voor het stedelijk waterbeheer.

In de bijlagen 1 en 2 zijn het hoofdrapport resp. de specificatie samengevat.

2. Voorstel

Het huidige verbrede Gemeentelijke Rioleringsplan 2011-2015 is op 31 maart 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. Het plan heeft een belangrijke rol vervuld in de rioleringszorg en de uitvoering van de gemeentelijke watertaken.

Met dit watertakenplan geeft de gemeente Midden-Drenthe invulling aan de wettelijke verplichting om een GRP op te stellen conform de Wet milieubeheer (Wm art. 10.33) en de Waterwet. Van toepassing zijn de artikelen 3.5 en 3.6 van de Waterwet. Ook is de wet “Verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken” van kracht.

Deze wetgeving draagt bij aan de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. In de specificatie Midden-Drenthe zal de nadruk naast het doelmatig beheer komen te liggen op de vertaling van de zorgplichten in vijf bestuurlijke doelen. Deze doelen zijn:

1. Risico's voor de volksgezondheid door aanraking schadelijke stoffen en geuroverlast maximaal beperken.
2. Beperk wateroverlast door water op straat en beperk overstroming maximaal.
3. Beperk hinder door falen van riolen en door verstopping of werkzaamheden.
4. Zorg voor goede oppervlaktewater-kwaliteit, voer zo weinig mogelijk schoon water af naar de zuivering.
5. De klant staat voorop. Aantal klachten zit onder het landelijk gemiddelde.

In het watertakenplan zijn de noodzakelijke maatregelen (onderzoek, vervangingen en verbetermaatregelen) opgenomen om als goed rentmeester de rioleringszorg op doelmatige wijze uit te voeren.

Door het watertakenplan vast te stellen voldoet de gemeente aan de wettelijke verplichtingen op grond van artikel 4.22 en 10.33 Wet Milieubeheer alsmede art. 3.5 en 3.6 Waterwet.

3. Vervolg en communicatie

Als het voorontwerp watertakenplan 2016-2021 is vastgesteld wordt op 14 oktober 2015 het plan in de commissie vergadering ruimte en groen informerend aan de orde gesteld. Aan de hand van een presentatie wordt dan het watertakenplan toegelicht. Op 27 oktober komt het plan als ontwerp in het college aan de orde.

Als het ontwerp is vastgesteld door het college krijgen de inwoners van Midden-Drenthe in november de gelegenheid om te reageren op het ontwerp watertakenplan. Dit wordt mogelijk gemaakt met een informatieavond en het plan wordt in november ter inzage gelegd. LTO en de milieufederatie krijgen het plan rechtstreeks toegestuurd.

Na het verzamelen en verwerken van de reacties wordt het watertakenplan in december 2015 in procedure gebracht om het in januari 2016 via de commissie ruimte en groen aan de gemeenteraad aan te bieden.

Het watertakenplan is opgesteld in opdracht van de colleges van burgemeester en wethouders en het dagelijks bestuur van het waterschap. De werkzaamheden zijn uitgevoerd door de medewerkers van de zeven deelnemende partijen. Tijdens het opstellen van is regelmatig afstemming geweest met het coördinatieteam van leidinggevend en met de stuurgroep Fluvius. Er is een bijeenkomst voor raadsleden en algemeen bestuursleden van het waterschap georganiseerd en er zijn diverse nieuwsbrieven uitgeven, zodat bestuurders het proces van de ontwikkeling van het watertakenplan op hoofdlijnen hebben kunnen volgen.

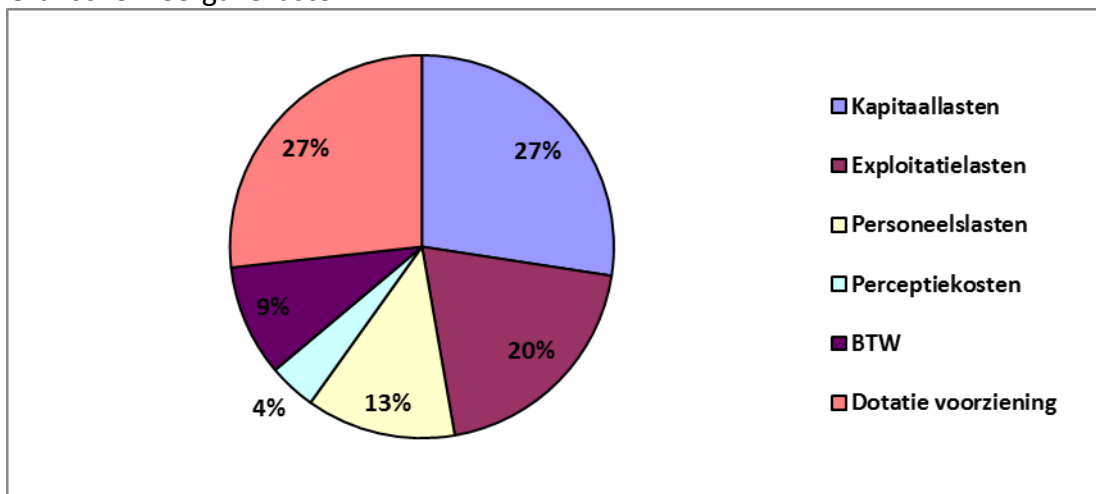
4. Financiën

Voor het inzichtelijk maken van de financiële consequenties is zowel de korte termijn (de planperiode 2016-2021) als de lange termijn (beschouwde periode van 20 jaar) beschouwd.

De gemiddelde investeringen in deze planperiode zijn circa 1 miljoen euro per jaar. Dit betreft de onderdelen vervanging en verbetering van de riolering. De overige uitgaven betreffen exploitatiekosten en overige kosten als bijvoorbeeld gemalenonderhoud en kwijtschelding. Onderstaand figuur geeft een grafische weergave van de lasten. De totale lasten bedragen ongeveer 4 miljoen euro in 2016.

Voor de langere termijn na 2021 wordt een stijging verwacht van de investeringen tot 2 miljoen per jaar in 2031

Grafische weergave lasten

De rioolheffing is op dit moment niet kostendeekkend. Nieuwe investeringen willen we niet meer kapitaliseren. Dat kan op dit moment nog niet zodat de heffing nog moet stijgen om kostendeekkend te zijn.

Definitieve vaststelling van het tarief vindt jaarlijks plaats tijdens de behandeling van de begroting.

Bijlage 1: Samenvatting hoofdrapport

1 Inleiding

Het hoofdrapport van het watertakenplan Fluvius bevat het gezamenlijke beleid en programma van de zeven samenwerkende partijen. Het is de ambitie van Fluvius om een gezamenlijke koers uit te stippelen naar integraal beheer van de watertaken. Onder watertaken worden de gemeentelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemel- en grondwater verstaan, het beheer van het stedelijk water en de zorgplicht van het waterschap voor het zuiveren van afvalwater.

Er valt veel winst te boeken door gezamenlijke doelen te stellen, in plaats van ieder afzonderlijk normgericht het beheer van afzonderlijke watertaken uit te voeren. Door meer te kijken naar gezamenlijke doelen kunnen investeringen beter op elkaar worden afgestemd en taken worden gecombineerd. Zo kunnen de doelen van het Bestuursakkoord Water worden gerealiseerd.

2 Visie en doelen

De visie van de samenwerkende partijen is:

- De goede dingen doen: investeringen afstemmen tegen laagst maatschappelijke kosten, toewerken van normen naar gezamenlijke doelen en inzetten op risico gestuurd beheer;
- De dingen goed doen: zorg voor goed functionerende, betrouwbare voorzieningen en effectieve uitvoering van watertaken, waar inwoners en bedrijven op kunnen vertrouwen;
- Ontwikkelen en verduurzamen van ketenbeheer: de afvalwaterketen als één geheel zien en inrichten op het terugwinnen van grondstoffen en energie;
- Tijdig inspelen op de gevolgen van klimaatontwikkeling;
- Samenwerking operationaliseren waar dit wat oplevert.

Het draait allemaal om een doelmatige en toekomstgerichte dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven.

Vanuit deze visie zijn vijf strategische doelen geformuleerd. Deze gaan naast de zorgplichten voor inzameling, transport en zuivering van stedelijk afvalwater ook over doelmatig beheer van oppervlaktewater in stedelijk gebied.

Bij de uitvoering van watertaken staan inwoners en bedrijven centraal. Gemeenten en waterschap staan ten dienste van hen en blijven binnen hun wettelijke taken en verantwoordelijkheden werken aan een goede dienstverlening tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. De samenwerking richt zich daarom ook op kansen voor operationele samenwerking in het water(keten)beheer.

Bij het ontwikkelen van de waterketen zijn er veel zaken om mee rekening te houden. Dit zijn o.a.:

- Het ontwikkelen van ketenbeheer, waardoor efficiënter en doelmatiger maatregelen worden genomen;
- De transitie naar een duurzame inrichting van de waterketen, waarbij grondstoffen en energie zoveel mogelijk worden benut;

- Een goede afstemming met het waterbeheer, zoals vastgelegd in de beleidsvisie water Raakt!;
- Klimaatadaptatie; het weer wordt langzaam extremer; dit mag niet tot schade en overlast leiden;
- Ruimtelijke, demografische en maatschappelijke ontwikkelingen.

3 *Het vertrekpunt*

Het watertakenplan bouwt in belangrijke mate voort op het bestaande beleid en realisatie van eerdere plannen. In hoofdstuk 3 – het vertrekpunt, worden de ontwikkelingen beschreven. Er zijn een aantal ontwikkelingen binnen de zuiveringskringen. Ook de ontwikkeling van de watertaken staat niet stil als gevolg van innovaties en nieuwe vormen van samenwerking.

De samenwerking binnen Fluvius heeft al veel opgeleverd. Hierdoor is een belangrijk deel van de doelen al behaald. De samenwerking heeft de volgende resultaten opgeleverd:

- De implementatie van het onderzoek naar de levensduur van riolering heeft geleid tot een ander vervangingsbeleid bij de gemeenten. Door risico's te definiëren, meer te relinen en minder te vervangen worden minder riolen vervangen;
- Er is een samenwerking op het gebied van meten aan riooloverstorten. Het waterschap verzorgt dit;
- Voor het reinigen en inspecteren van riolen en voor het beheer van rioolgemalen is onderzoek gedaan naar optimalisatie en samenwerking. Dit wordt de komende periode verder tot uitvoering gebracht.
- Knelpunten bij de lozing van gemeenten op persleiding van het waterschap zijn geïnterpreteerd en worden in de komende periode opgelost.
- Er zijn afspraken gemaakt over de inrichting, beheer en onderhoud van stedelijk water. Dit beleid is vastgelegd in de Kadernotitie IBO Stedelijk Water. Dit leidt tot betere afspraken over beheer en onderhoud tussen gemeenten en waterschap. In een aantal gevallen zijn en worden afspraken gemaakt over de overdracht van stedelijk water.

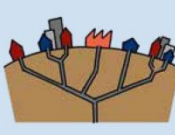
4 *Programma Fluvius*

De resultaten uit de voorgaande periode vormen een eerste stap naar realisatie van de doelen uit het Bestuursakkoord Water. In het watertakenplan is een programma opgenomen waarmee binnen Fluvius de realisatie van de doelen in de komende periode veilig gesteld worden.

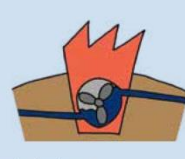
Het programma is gestructureerd volgens de ketenbenadering: daarbij worden acht onderdelen onderscheiden. In onderstaande figuur is zijn de onderdelen en diverse activiteiten opgenomen.

2: AANSLUITING:
A. Rioolvremd water verminderen
B. Doelmatig afkoppelen

3: INZAMELING & TRANSPORT:
A. Gebiedsgerichte doelen opstellen
B. Implementeren levensduur riolering
C. Gezamenlijk meten en monitoren
D. Uitvoeren calamiteitenplan riolering

4: BEMALING:
A. Optimaliseren gemalenbeheer (assetmanagement)

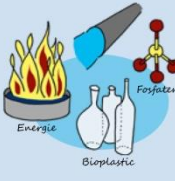
1: INVOER:
A. Communicatie, educatie en voorlichting
B. Waterloket versterken

5: ZUIVERING:
A. Verkleinen vuilwateraanbod / discrepantie
B. Optimalisatie zuiveringsproces
C. Strategie voor terugwinnen van grondstoffen en energie

8: WATERSYSTEEM:
A. Klimaatadaptatie
B. Verminderen interactie watersysteem en rioolstelsel

7: UITVOER:
A. Optimaliseren slibverwerking
B. Grondstoffen en water benutten

6: MARKT:
A. Vet recyclen
B. Marktontwikkeling energie en grondstoffen volgen

Programma Fluvius

De verwachte opbrengst van de uitvoering van alle onderdelen bedraagt ca. 5,3 miljoen euro. Het gaat hier om minder meerkosten. Er is dus geen concrete bate, maar binnen de regio zullen rioolheffing en zuiveringsheffing minder stijgen. De afgesproken taakstelling voor kostenbesparing bedraagt 5,1 miljoen euro, deze kan worden gehaald.

Naast kostenbesparing wordt ook gewerkt aan de doelen voor verhoging van kwaliteit en robuustheid en aan de vergroting van de duurzaamheid. De aanpak van deze doelen maakt integraal onderdeel uit van beleid en programma.

5 Financiën

De activiteiten die uit het Fluvius programma voortvloeien worden gezamenlijk uitgevoerd. Deze leveren uiteindelijk een forse kostenbesparing op. Uitvoering van de activiteiten kost ook geld. Veel activiteiten die nu gezamenlijk worden opgepakt zouden anders door elke organisatie afzonderlijk worden uitgevoerd. Er is daardoor vooral sprake van een verschuiving van kosten.

Binnen Fluvius is er voor gekozen om kosten en uren (uurkosten) van elkaar te scheiden. Het kostenverdelingsvoorstel is alleen van toepassing op externe kosten voor bijvoorbeeld ondersteuning, onderzoek, regie, bijeenkomsten en communicatie. Over de ureninzet is afgesproken dat deze evenredig over de partijen plaats vindt en dat deze niet onderling verrekend worden.

De voortgang van de realisatie van de doelen wordt landelijk gemonitord door de Bestuursakkoord Water (BAW) monitor. Er zal jaarlijks worden nagevraagd bij alle regio's

wat de voortgang is. In het voorjaar van 2015 heeft een eerste nulmeting plaats gevonden. Voor wat betreft de realisatie van de kostenbesparing is de regio Fluvius goed op weg.

6 Organisatie

Het watertakenplan schetst ook een perspectief naar meer operationele samenwerking. Hier is een koers voor uitgestippeld aan de hand van drie rode lijnen:

- Versterk beleidsprocessen op strategisch/tactisch niveau, samen met het waterschap;
- Maak slim gebruik van de regionale samenwerking en de samenwerking met marktpartijen;
- Betrek inwoners en bedrijven.

De belangrijkste vervolgstap na het vaststellen van het watertakenplan is het ontwikkelen van gezamenlijk beheer op strategisch/tactisch niveau, samen met het waterschap. Vervolgens kan worden ingezet op versterking van de gezamenlijke uitvoering van taken. Zo ontstaat een doelmatige aanpak van de samenwerking:

- stap 1: Gezamenlijke beleidsvorming door middel van het watertakenplan.
- stap 2: Samen versterken van het beheer op strategisch/tactisch niveau.
- stap 3: Stapsgewijs opbouwen van gezamenlijke uitvoering van activiteiten en taken.

De stappen 2 en 3 worden in de planperiode van het watertakenplan verder ingevuld. Voor deze aanpak vormt de zeggenschap van de zeven zelfstandige organisaties een belangrijke voorwaarde. Bij de te nemen stappen vormen zowel de doelen van het watertakenplan als het behoud van zeggenschap de kaders waarbinnen wordt uitgevoerd.

Bij de uitvoering van de watertaken staat een veilige, mooie en schone woonomgeving voorop. De beheerders willen dit graag samen met de inwoners en bedrijven in stand houden en waar mogelijk verbeteren. Dat gaan we doen door inwoners en bedrijven te betrekken bij beleidsontwikkeling en projecten en door het inrichten van een actief waterloket.

De structuur van de samenwerking is vormgegeven als een netwerk. Daarin vervult de ambtelijke werkgroep Fluvius een centrale rol. Afstemming vindt plaats in een coördinatieteam bestaande uit managers van de zeven organisaties. Een stuurgroep bestaande uit portefeuillehouders van de zeven organisaties komt regelmatig bijeen om de voortgang van het samenwerkingsproces te bespreken.

De voortgang van de samenwerking wordt bewaakt doordat de werkgroep:

- de voortgang, afstemming en kosten bewaakt van alle direct uit het watertakenplan voortvloeiende gezamenlijke activiteiten en maatregelen;
- jaarlijks rapporteert aan de zeven organisaties, de monitor 3K+D uitvoert, nieuwsbrieven uitbrengt en (minimaal) jaarlijks een bestuurlijk overleg organiseert;
- als opdrachtnemer fungeert voor de uitvoering van gezamenlijke activiteiten en maatregelen, die voortvloeien uit het watertakenplan;
- de stappen neemt om de geschetste ontwikkeling voor te bereiden;
- zorg draagt voor communicatie over de uitvoering van het watertakenplan.

Bijlage 2: Samenvatting Specificatie Midden-Drenthe

1 Inleiding

Het watertakenplan kent een hoofdrapport en specificaties per gemeente. In het hoofdrapport is een visie beschreven op de samenwerking binnen Fluvius en hoe deze kan bijdragen aan een betaalbare, duurzame en toekomstbestendige afvalwaterketen. Het hoofdrapport is een gezamenlijk document, dat de zes gemeenten en het waterschap verbindt. In de specificatie worden de gemeentelijke watertaken van Midden-Drenthe verder uitgewerkt. Het is tevens de invulling van de wettelijke zorgplicht en voldoet daarmee aan de eisen die aan een verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) worden gesteld.

Het watertakenplan is geldig van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2021. Voor 1 januari 2022 dient de gemeenteraad een nieuw watertakenplan vast te stellen.

2 Doelen gemeentelijke watertaken

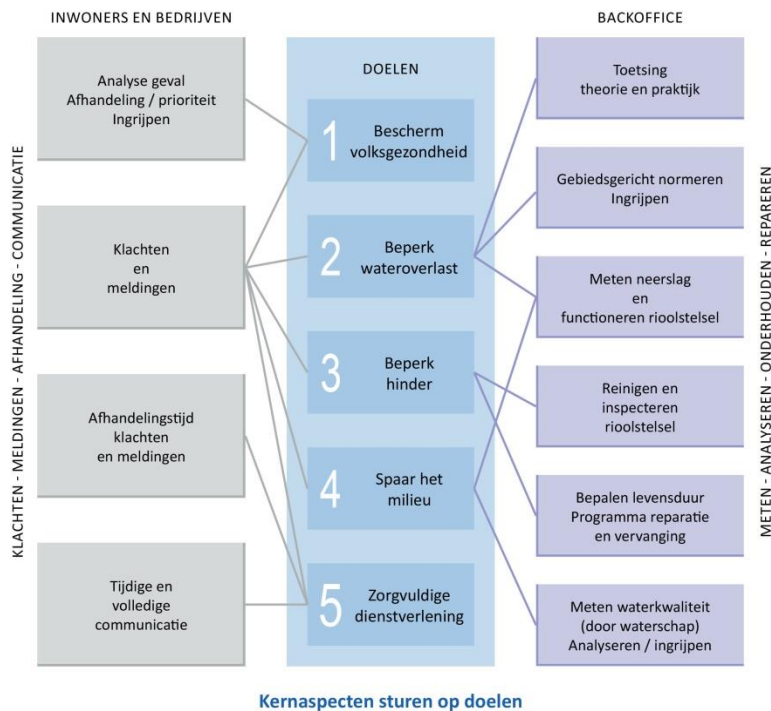
De gemeentelijke watertaken worden uitgevoerd binnen wettelijke kaders, afspraken en vastgesteld beleid. De vast te stellen doelen bevinden zich binnen deze kaders. De Wet milieubeheer en de Waterwet vormen de voornaamste kaders. Hieruit komen de zorgplichten voort. De belangrijkste kaders en beleidsuitgangspunten zijn:

- De zorgplichten voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater, voor een doelmatige inzameling en verwerking van hemelwateren voor voorkomen/beperken van schade door grondwateroverlast. Deze zorgplichten zijn wettelijk vastgelegd en vormen de belangrijkste basis voor invulling van de gemeentelijke watertaken.
- Het waterakkoord tussen de gemeente en waterschap Reest en Wieden. Hierin zijn afspraken en uitgangspunten bestuurlijk vastgelegd.
- Afspraken over Inrichting, Beheer en Onderhoud (Kadernotitie IBO) van oppervlaktewater.
- Gebiedsdossiers ter bescherming van bronnen voor de winning van drinkwater.
- Afspraken over de Zoetwatervoorziening Oost-Nederland.

De definitie van de doelen voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken is gebruik gemaakt van de methode van de stichting Rioned. Er zijn vijf doelen gedefinieerd:

Om te kunnen sturen op deze doelen zijn prestatie-indicatoren uitgewerkt. In bijlage 3 van de specificatie zijn deze uitgebreid uitgewerkt. De doelrealisatie is vorm gegeven als een kwalitatief volgsysteem. Om te kunnen sturen op de doelen zijn in onderstaande figuur de kernaspecten benoemd.

3 Evaluatie bestaand beleid

In hoofdstuk 3 wordt een terugblik gegeven op het gevoerde beleid en het beheer van de afvalwaterketen en het oppervlaktewater in de gemeente Midden-Drenthe over de planperiode van het vorige GRP. De evaluatie beschrijft in hoeverre de plannen, maatregelen en voornemens uit het vorige GRP zijn gerealiseerd. Daarbij wordt in eerste instantie nagegaan op welke wijze de invulling van de zorgplichten is vormgegeven. Hierop wordt in belangrijke mate voortgebouwd.

De evaluatie strekt zich verder uit tot het dagelijks beheer, de realisatie van verbetermaatregelen en organisatie en personeel.

Tot slot wordt teruggeblikt op de realisatie van het financieel beleid.

4 Strategie

In het hoofdstuk strategie wordt de vertaalslag gemaakt van de doelen naar de doelmatige uitvoering van watertaken, maatregelen en projecten. Bij de uitwerking van de strategie wordt het kader weer gevormd door de ketenbenadering. Er is gekeken naar het totaal van waterketen en watersysteem. Hieruit zijn de watertaken van gemeente Midden-Drenthe afgeleid.

De strategie wordt gekoppeld aan de realisatie van de doelen uit hoofdstuk 2. Twee doelen richten zich op communicatie, meldingen, klachten en afhandeling hiervan. Het betreft doel 1: 'bescherm de volksgezondheid' en doel 5: 'zorgvuldige dienstverlening'. De gemeentewinkel continueert de uitvoering waarbij vakinhoudelijke ondersteuning en uitvoering wordt geleverd door de afdeling Openbare Werken.

De overige drie doelen (Doel 2: Beperk wateroverlast, Doel 3: Beperk hinder en Doel 4: Spaar het milieu) bepalen in grote mate de inzet van menskracht en middelen.

Daartoe worden een aantal strategische keuzen gemaakt:

- Inzet op assetmanagement en een sterke betrokkenheid van inwoners en bedrijven;
- Inzet op versterking van de duurzaamheid;
- Maatregelen afleiden uit de ketenbenadering en de bestuurlijke doelen, daarbij zijn de zorgplichten leidend voor de mate waarin de gemeente haar verantwoordelijkheid invult:
 - Aanleg van nieuwe voorzieningen;
In Midden-Drenthe zijn vrijwel alle panden aangesloten op de riolering of een gelijkwaardige voorziening. De verwachting is dat in de planperiode de aanleg van nieuwe voorzieningen beperkt plaats vindt.
 - Gegevensbeheer;
Naast het vastleggen van gegevens over de rioolvoorzieningen en meldingen hierover worden de meldingen geanalyseerd. De meldingen worden gebruikt als ondersteuning bij berekeningen en onderhoud. Dit geldt ook voor de storingsbezoeken bij gemalen.
 - Kwaliteit van riolering;
De kwaliteit van de riolering wordt gemonitord met camera inspecties. De beelden worden beoordeeld en aan de hand van de kwaliteit worden maatregelen genomen. Aan het einde van de planperiode zullen alle riolen in de kernen beoordeeld zijn. We zijn nu op de helft. In 2016 worden Wijster, Spier en een deel van Westerbork geïnspecteerd.
 - Onderhoudswerkzaamheden;
Gemalen: deze worden periodiek gereinigd en geïnspecteerd. Op basis van de inspectiegegevens wordt onderhoud gepleegd.
Riolen: Aan de hand van inspecties worden de riolen verder gereinigd en gerepareerd. Ook hiervoor geldt dat alle riolen in de kernen in deze planperiode gerepareerd zijn. In 2017 worden de riolen in Hijken en Hoogersmilde gerepareerd.
 - Vervangen:
Waar reparaties niet afdoende zijn wordt het riool vervangen. Dit zal voornamelijk in Westerbork en Beilen plaatsvinden omdat hier ook de oudste riolen liggen. Naast de kwaliteit kan ook de capaciteit van het riool een reden zijn om te vervangen. De werkzaamheden worden meestal in combinatie met andere ontwikkelingen uitgevoerd.
 - Functioneren van riolering;
De buitendienst zorgt ervoor dat storingen op korte termijn verholpen worden. Het functioneren wordt aan de hand berekeningen, meldingen en metingen getoetst. De huidige rekenmethodieken geven meer inzicht in de gevolgen van onvoldoende functioneren. Aan de hand van een pilot met de rioolstelsels in Smilde en Bovensmilde willen we meer inzicht geven in de werking van de riolering onder extremere weeromstandigheden en oplossingsrichtingen. De rekenresultaten worden tevens getoetst aan metingen en meldingen. Daarnaast houden we weer een enquête (grond)waterlast.
 - Afkoppelen;
Waar het doelmatig is wordt afgekoppeld. Afkoppelen gebeurt bij voorkeur in combinatie met andere werkzaamheden en ontwikkelingen. Een voorbeeld is

het afkoppelen van de Schultenstraat in Hoogersmilde in combinatie met
wijkverbetering.

- Communicatie;
- Klimaatverandering;
Ontwikkelingen worden meegenomen met de berekeningen
- Overdracht van stedelijk water;
Het betreft hier de vijvers in Beilen.
- Zorgplicht grondwater.
Grondwater problemen worden aan de hand van klachten en meldingen, en
een enquête in beeld gebracht en waar nodig worden metingen verricht.

Vervolgens zijn de budgetten bepaald om deze strategische keuzen uit te kunnen voeren.

5 Financiën en kostendekkingsplan

De afgelopen periode is bepaald hoe de gemeentelijke watertaken zo slim mogelijk ingevuld kunnen worden. De doelstelling is om een goede kwaliteit te halen voor maatschappelijk zo laag mogelijke kosten. Alle investeringen zijn gebaseerd op inzicht in kwaliteit en naar prioriteit opgenomen, uiteraard afgestemd met de andere afdelingen om projecten integraal aan te pakken.

Om de hoogte van de rioolheffing te kunnen bepalen zijn afspraken nodig over;

- Invulling van de zorgplichten en doelen;
- De theoretische levensduur van verschillende onderdelen;
- De financieringsmethode.

Hierbij wordt voortgebouwd op eerdere besluiten en vigerende plannen.

De rioolheffingsberekeningen bevat alle verwachte kosten (bestaand en nieuw) en alle variabelen die van invloed zijn op de kostenontwikkeling. Alle kosten en investeringen zijn in het model gebracht en voor een periode van 20 jaar berekend.

Vanuit het landelijke Bestuursakkoord Water (BAW) zijn regionaal binnen Fluvius afspraken gemaakt over het besparen van kosten, het vergroten van kwaliteit en robuustheid en het versterken van de duurzaamheid. Als regio is de prognose voor het behalen van het gestelde doel in 2020 (structurele besparing van 5,1 miljoen) haalbaar. Door samen te werken worden kosten bespaard, naast de verhoging van kwaliteit en het verminderen van kwetsbaarheid. De eerste kostenbesparing is al direct zichtbaar: het opstellen van dit Watertakenplan.

6 Organisatie

Voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken is een professionele organisatie nodig. Deze organisatie moet voldoende robuust zijn en over voldoende kwaliteit beschikken om de uitvoering van de watertaken efficiënt en doelmatig uit te voeren. De organisatie moet in staat zijn om de doelen zoals geformuleerd in hoofdstuk 2 naar behoren uit te voeren.

Voor de onderbouwing van de benodigde organisatie is gebruik gemaakt van een module uit de Leidraad Riolerings van de stichting RIONED. Deze bevat een theoretische berekening van de benodigde formatie van de binnendienst, afhankelijk van de gemeentegrootte.

Voor het opstellen van een vergelijking is gebruik gemaakt van de opgave van de gemeente van de werkelijke capaciteit. In onderstaande tabel worden deze vergeleken met de theoretische capaciteit.

Vergelijking capaciteiten	Werkelijke fte	Theoretische fte
Midden-Drenthe	6,90	7,19

Het verschil tussen de theoretische capaciteit en de opgegeven werkelijke capaciteit is relatief gering.

Uit onderzoek door middel van de landelijke BAW monitor blijkt dat de robuustheid van de uitvoering van de gemeentelijke watertaken beperkt is. Een groot aantal verschillende taken wordt door een beperkt aantal medewerkers uitgevoerd. Versterken van de robuustheid (o.a. door samenwerking) is een belangrijk aandachtspunt bij de uitvoering van het watertakenplan.